

ХРОНИКА

До 80-річчя академіка НАН України Панасюка Володимира Васильовича

Володимир Васильович Панасюк – український вчений зі світовим іменем у галузі механіки матеріалів, матеріалознавства та міцності конструкцій, академік Національної академії наук України, доктор технічних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України, лауреат Державних премій СРСР та України.

В. В. Панасюк народився 27 лютого 1926 року на Холмщині (тепер – Республіка Польща). Після закінчення Львівського державного університету Володимир Васильович почав працювати в Інституті машинознавства і автоматики АН УРСР (тепер – Фізико-механічний інститут ім. Г. В. Карпенка НАН України) на посадах молодшого наукового співробітника, вченого секретаря, завідувача відділом, а з 1971 року і по нині він є директором цього інституту.

Наукова діяльність В. В. Панасюка пов'язана з проблемами розв'язання задач фізики і механіки руйнування та міцності матеріалів, розробкою теорії процесів крихкого руйнування тіл із тріщинами, дослідженням концентрації напружень у тілах із надрізами, вирішенням контактних задач теорії пружності, фізико-хімічної механіки матеріалів, тощо. В його працях запропоновано нові оригінальні теоретичні концепції та моделі для вирішення принципових питань граничної рівноваги пружно-пластичних деформівних тіл із довільно орієнтованими тріщинами, нові підходи до розв'язання задач математичної теорії тріщин для багатозв'язних областей, сформульовано принципово нову модель впливу корозійного середовища на ріст тріщин у металах, досліджено деякі фундаментальні питання крихкого руйнування матеріалів під впливом водню, розроблено експериментальні методи визначення характеристик тріщиностійкості матеріалів.

Основні наукові результати В. В. Панасюка узагальнено в понад 600 наукових публікаціях, у тому числі в 15 монографіях, серед яких перша монографія в СРСР і Східній Європі з проблем механіки граничної рівноваги твердих деформівних тіл із тріщинами. Особливе місце в наукових публікаціях В. В. Панасюка посідає підготовлена під його керівництвом багатотомна монографія “Механіка руйнування і міцність матеріалів”.

В. В. Панасюк вніс значний вклад у розбудову Фізико-механічного інституту ім. Г. В. Карпенка НАН України, організацію на його базі науково-технічного комплексу “НТК ФМІ НАН України”, у створення унікального комплексу “Протон” для дослідження впливу водню за високих значень тиску і температури на поведінку конструкційних матеріалів, Шацької експериментальної бази, державних інженерних центрів “Львівантикор” і “Енерго-ресурс”, ДМП “Газотермік”, концерну “Енергоінвест” та інших науково-

виробничих структур, які сприяли впровадженню в народне господарство наукових розробок інституту.

В. В. Панасюк очолював Український національний організаційний комітет Восьмої Міжнародної конференції з механіки руйнування матеріалів у Києві (1993 р.), був одним із засновників українсько-польсько-німецької школи молодих науковців, яка успішно працює. Він є головою Науково-технічної ради з фізико-хімічної механіки матеріалів при Бюро Відділення фізико-технічних проблем матеріалознавства НАН України, Українського товариства з механіки руйнування матеріалів. В. В. Панасюк є головним редактором журналу “Фізико-хімічна механіка матеріалів”, членом редколегії журналу “Fatigue and Fracture of Engineering Materials and Structures”, а також багатьох інших наукових журналів і видань. Протягом багатьох років він очолював секцію “Фізико-хімічна механіка матеріалів” Наукової ради при Президії АН СРСР із проблем “Нові процеси одержання та обробки металічних матеріалів”. Значну увагу Володимир Васильович приділяє створенню нових форм співпраці науки і виробництва. Багато років на громадських засадах очолював Львівський міжвідомчий науково-виробничий машинобудівний комплекс.

За заслуги в розвитку науки В. В. Панасюка відзначено медаллю Гриффітса – вищою нагородою Європейського товариства з цілісності конструкцій (ESIS), присвоєно почесний титул “Doctor Honoris Causa” Вроцлавської політехніки, нагороджено багатьма державними нагородами СРСР та України. Він удостоєний премії ім. О. М. Динника Академії наук УРСР і є дійсним членом Наукового товариства ім. Т. Г. Шевченка.

Володимир Васильович створив свою наукову школу з механіки руйнування і матеріалознавства, підготував 16 докторів і 50 кандидатів наук, приділяє значну увагу вихованню молоді та наукової зміни. Він – багаторічний президент Львівського крайового товариства “Рідна школа”.

Професор В. В. Панасюк постійно приймає участь у громадсько-політичному житті. Він був депутатом Верховної Ради СРСР X скликання, депутатом Львівської обласної ради XVI і XIX скликань, головою Львівської обласної організації товариства “Знання”, заступником голови Західного наукового центру НАН України.

Редколегія і редакція журналу “Проблеми прочності” щиро вітають Володимира Васильовича з ювілеєм, зичать міцного здоров’я, наснаги, творчого довголіття у справі розвитку науки і розбудови України.